

นิยามของคำว่า"ขยะ" & ประเภท

มูลฝอย (Waste) หมายถึง สิ่งของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตและอุปโภค ซึ่งเสื่อมสภาพจนใช้การไม่ได้หรือไม่ต้องการใช้แล้ว บางชนิดเป็นของแข็งหรือกากของเสีย (Solid waste) มีผลเสียต่อสุขภาพทางกายและจิตใจ เนื่องจากความสกปรก เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค ทำให้เกิดมลพิษและทัศนะอุจาด

มูลฝอย (Solid Waste) หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น

มลพิษที่เกิดจากขยะมูลฝอย (Waste pollution) หมายถึง สภาวะแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม อันเนื่องมาจากขยะมูลฝอย เช่น การทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ และการเกิดกลิ่นเหม็นจากกองขยะ

ประเภทของขยะมูลฝอย

1.จำแนกตามพิษภัยที่เกิดขึ้นกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มี 2 ประเภท คือ

1.) **ขยะทั่วไป (General waste)** หมายถึง ขยะมูลฝอยที่มีอันตรายน้อย ได้แก่ พวกเศษอาหาร เศษกระดาษ เศษผ้า พลาสติก เศษหญ้าและใบไม้ ฯลฯ

2.) **ขยะอันตราย (Hazardous waste)** เป็นขยะที่มีภัยต่อคนและสิ่งแวดล้อม อาจมีสารพิษ ติดไฟหรือระเหยได้ง่าย ปนเปื้อนเชื้อโรค เช่น ไฟแช็กแก๊ส กระป๋องสเปรย์ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ หรืออาจเป็นพวกสารสีและผ้าพันแผลจากสถานพยาบาลที่มีเชื้อโรค

2.จำแนกตามลักษณะของขยะ มี 2 ประเภท คือ

1.) **ขยะเปียกหรือขยะสด (Garbage)** มีความชื้นปนอยู่มากกว่าร้อยละ 50 จึงติดไฟได้ยาก ส่วนใหญ่ได้แก่ เศษอาหาร เศษเนื้อ เศษผัก และผักผลไม้จากบ้านเรือน ร้านจำหน่ายอาหารและตลาดสด รวมทั้งซากพืชและสัตว์ที่ยังไม่เน่าเปื่อย ขยะประเภทนี้จะทำให้เกิดกลิ่นเหม็น เนื่องจากแบคทีเรียย่อยสลายอินทรีย์สาร นอกจากนี้ ยังเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคโดยติดไปกับแมลง หนู และสัตว์อื่นที่มาดมหรือกินเป็นอาหาร

2.) **ขยะแห้ง (Rubbish)** คือ สิ่งเหลือใช้ที่มีความชื้นอยู่น้อยจึงไม่ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็น จำแนกได้ 2 ชนิด คือ

- ขยะที่เป็นเชื้อเพลิง เป็นพวกที่ติดไฟได้ เช่น เศษผ้า เศษกระดาษ หญ้า ใบไม้ กิ่งไม้แห้ง
- ขยะที่ไม่เป็นเชื้อเพลิง ได้แก่ เศษโลหะ เศษแก้ว และเศษก้อนอิฐ

เพื่อนๆรู้มั๊ยว่าคนไทยกว่า 60 ล้านคน สร้างขยะได้มากถึง 14 ล้านตันต่อปี โดยเฉลี่ยแล้วเราทุกคนจะผลิตขยะวันละ 0.6 กิโลกรัมทั่วประเทศจะมีขยะวันละ 39,400 ตันต่อวัน และนี่คือที่มาของปัญหาขยะล้นเมือง อย่างไรก็ตามเราสามารถจัดเก็บและกำจัดขยะได้ไม่ถึง 70 % ของขยะที่เกิดขึ้น ขยะจึงคั่งค้างอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ และสร้างปัญหามลพิษต่อตัวเราและชุมชนมากมาย

แล้วจะทำยังไงดี??

1. **คัดแยกขยะ** ออกเป็น ขยะที่ย่อยสลายได้ ขยะรีไซเคิล ขยะทั่วไป และขยะพิษ โดยขยะรีไซเคิล ประกอบด้วย แก้ว พลาสติก กระดาษ โลหะและอโลหะ ซึ่งมีอยู่ประมาณร้อยละ 42 ของปริมาณขยะทั้งหมด แต่ปกติแล้วก็จะถูกทิ้งไปกับขยะประเภทอื่น โดยขยะที่เหมาะสมจะนำมารีไซเคิลมากที่สุดก็คงหนีไม่พ้น พลาสติกและโลหะอลูมิเนียม ซึ่งกว่าจะสลายได้ก็ประมาณ 450ปี และ 90 ปี ตามลำดับ (ขนาดเราตายไปกลับมามีเกิดใหม่ ขยะที่เราทิ้งไปก็ยังคงสลายไม่หมดเลยทีเดียวนะ) ซึ่งโหมจะใช้เวลาช่ยมากกว่าอีกหลายเท่า!!! แต่ก็มิมีขยะพวกแก้ว ซึ่งไม่สามารถย่อยสลายได้แต่ก็กลับนำมาหลอมใช้ใหม่ได้ถึง 30 ครั้งที

2. **ลดการใช้ถุงพลาสติก** เวลาไปซื้อของจากตลาด เราก็ควรจะเอาถุง ตรงกร้าไปเอง หรือไม่ก็ใส่ของรวมๆกันก็ยังดี

3. สำหรับ**ขยะพิษ** ก็ต้องมีกรกำจัดอย่างถูกวิธี แยกจากขยะมูลฝอยอื่นๆ ปกติขยะที่เทศบาลเก็บไปก็จะมีกรแยกอย่างง่ายๆโดยการเหยียง แต่อย่างถ่านก้อนนึ่งก็คงหนักพอๆกับก้อนข้าวก็คงไม่ต่างกันมากก็จะถูกนำไปกำจัดพร้อมกับขยะมูลฝอย ก็จะทำให้ดินบริเวณนั้นมีการสะสมของตะกั่ว ซึ่งเป็นการทำลายธรรมชาติ และสัตว์เล็กๆที่มีประ

4. **รณรงค์ลดการใช้โฟม พลาสติก** ดังที่กล่าวไว้ โฟมมันวัสดุตัวร้ายที่ทำลายสิ่งแวดล้อมอย่างหนัก ทั้งสลายยาก กระบวนการทำก็ก่อให้เกิดสารที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน ที่จุฬารองก็มีกรรณรงค์เรื่องนี้ อยู่บ้าง ที่หอใน ตอนนี่เค้าก็ไม่มีการใช้โฟมแล้ว ยังไงๆ ก็กินกันที่ร้านแล้วกันนะ ได้ทั้ง ประหยัดดีง ลดโลกร้อน แล้วก็ไม่ต้องล้างจานเองด้วย โยชน์ต่อการย่อยสลายขยะ

5. **Reuse** แน่นนอนว่าต้องดีกว่า recycle แน่นนอน เพราะไม่ต้องเปลืองพลังงานที่จะส่ง Co2 ไปสู่บรรยากาศอีก ก็เป็นมลพิษต่ออากาศอีก (ปัญหาขยะเนี่ย เป็นลูกโซ่จริงๆเลยนะ)

ปัญหาขยะในเมือง แค่เพียงเราทิ้งขยะคนละชิ้นต่อวัน ก็ส่งผลให้เกิดปริมาณของขยะที่เพิ่มมากขึ้น หากนำมากองรวมกันอาจสูงกว่าตึกสิบชั้นและยากต่อการกำจัด จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องวางพื้นฐานในการแก้ปัญหาโดยลดปริมาณขยะด้วยวิธีการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือกันจากหลายฝ่าย ทั้งโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่ ต้องร่วมกันคิดหาวิธีการต่างๆเพื่อช่วยลดปัญหาขยะในเมือง ซึ่งมีหลากหลายกิจกรรม อาทิ เช่น....

1 **กิจกรรมส่งเสริมการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง** คือการแยกประเภทของขยะและทิ้งลงถังขยะที่แบ่งประเภทต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เช่น

- ถังขยะสำหรับขยะอินทรีย์ (ย่อยสลายได้) เช่นเศษอาหาร เศษผลไม้ หรือเศษผักต่างๆ เป็นต้น
- ถังขยะสำหรับใส่ขยะที่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ เช่น เปลือกลูกอม ห่อขนมต่างๆ เป็นต้น
- ถังขยะสำหรับใส่ขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว โลหะ ขวด พลาสติก กระป๋องอลูมิเนียม เป็นต้น
- ถังขยะสำหรับใส่ขยะอันตราย เช่น หลอดไฟ หรือถ่านไฟฉาย เป็นต้น

ธนาคารขยะรีไซเคิล หลักง่ายๆคือ สมาชิกนำขยะรีไซเคิลมาฝากในบัญชีแทนเงินฝาก เพื่อให้เยาวชนและชุมชนเกิดความเข้าใจในการคัดแยกขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ ผลที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมรูปแบบนี้คือ ชุมชนมีส่วนช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยของชุมชนด้วยตนเอง ส่วนผลพลอยได้อีกประการหนึ่งคือ เยาวชนจะมีรายได้จากการนำขยะมาฝากกับธนาคาร ส่วนธนาคารขยะก็มีรายได้จากการขายขยะรีไซเคิลให้กับร้านรับซื้อของเก่า

3 กิจกรรมทำปุ๋ยชีวภาพ และเกษตรอินทรีย์

ขยะอินทรีย์ เกิดจากการบริโภคของคน ซึ่งเศษอาหารที่เกิดจากการเตรียมอาหาร และจากการบริโภคไม่หมด นำไปยัง " หลุมฝังกลบ " ขยะเหล่านี้ก็จะถูกย่อยสลายด้วยอินทรีย์ (เป็นสิ่งที่มีชีวิตขนาดเล็ก) ซึ่งจุลินทรีย์เหล่านี้จะใช้ขยะเป็นแหล่งอาหารของมัน โดยเปลี่ยนสารอาหารในขยะให้เป็นสารอาหารต่างๆที่มันสามารถนำไปใช้ในการเจริญเติบโต ผ่านกระบวนการย่อยสลายเป็นแบบไม่ใช้ออกซิเจน ซึ่งก่อให้เกิด " ก๊าซมีเทน " (ก๊าซเรือนกระจกที่สำคัญ ที่มีผลทำให้โลกร้อนขึ้น)

การช่วยลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากการฝังกลบขยะก็คือ การแปรสภาพขยะอินทรีย์เหล่านั้นให้กลายเป็นปุ๋ย เพื่อเป็นอาหารบำรุงดินของแปลงเกษตรหลังบ้าน หรือแปลงเกษตรในโรงเรียน ซึ่งนอกจากจะเป็นการช่วยลดการปล่อยก๊าซมีเทนสู่ชั้นบรรยากาศแล้ว การทำเกษตรในครัวเรือน ในโรงเรียน หรือในชุมชน จะช่วยลดพลังงานที่ต้องใช้ในการขนส่งพืชผัก และทำให้ได้บริโภคผักที่สดใหม่ ปลอดภัยปราศจากสารเคมี สอดคล้องตามแนวทางการดำเนินงานเศรษฐกิจพอเพียง

ชุมชนสะอาดปราศจากขยะ

การรณรงค์ลดขยะในชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบลวังเย็น